

Is le meaisínáistriúchán [\[Nasc\]](#) a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínáistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár [mbeartas teanga agus aistriúcháin \[Nasc\]](#).

Cinneadh ar an gcaoi ar láimhseáil an Coimisiún Eorpach dhá ghearán sáraithe faoi dhlíthe pleanála a bhaineann le spás miondíola sa Ghearmáin (cásanna comhpháirteacha 2238 agus 2249/2021/MHZ)

Cinneadh

Cás 2238/2021/MHZ - Tosaithe an 01/02/2022 - Cinneadh an 16/12/2022 - Institiúid ábhartha An Coimisiún Eorpach (Cásanna inar aimsíodh míriarachán) |

Cás 2249/2021/MHZ - Tosaithe an 01/02/2022 - Cinneadh an 16/12/2022 - Institiúid ábhartha An Coimisiún Eorpach (Cásanna inar aimsíodh míriarachán) |

Is dhá chuideachta mhiondíola, IKEA agus Decathlon, iad na gearánaigh, a líomhain gur theip ar an gCoimisiún Eorpach imeachtaí sáraithe cuí a láimhseáil i gcoinne na Gearmáine maidir le dlíthe pleanála agus spás miondíola. Ní mó ná sásta a bhí na gearánaigh leis an méid ama a thóg sé do na himeachtaí, agus cuireadh an gearán sáraithe tosaigh isteach in 2008. Ní mó ná sásta a bhí siad ach oiread leis na míniúcháin éagsúla a thug an Coimisiún don mhoill.

Le linn an fhiosrúcháin, d'eisigh an tOmbudsman réamhchinntí don Choimisiún, go háirithe gur thóg an Coimisiún tréimhse ró-fhada (níos mó ná trí bliana déag) chun déileáil leis na céimeanna tosaigh riaracháin den nós imeachta sáraithe. Mhol sí gur cheart don Choimisiún cinneadh a dhéanamh ar an gcéad chéim eile den nós imeachta gan a thuilleadh moille.

Mar fhreagra ar thorthaí an Ombudsman, thug an Coimisiún mínithe ag iarraidh údar a thabhairt don am a thóg sé, agus chuir sé in iúl go raibh sé beartaithe cinneadh a dhéanamh go luath in 2023.

Bhí an tOmbudsman den tuairim nach bhféadfaí údar a thabhairt don am a thóg sé a chosaint. Dhún sí an fiosrúchán agus chinn sí go raibh drochriarachán ann. Mheas sí nach mbeadh aon aidhm leis moladh a dhéanamh, toisc gur gheall an Coimisiún cinneadh a dhéanamh sna míonna amach romhainn. Ba cheart don Choimisiún tuairisciú ar ais chuig an Ombudsman faoi dheireadh mhí an Mhárta 2023.

Cúlra na ngearán

1. In 2008, chuir IKEA Retail Germany gearán faoi bhráid an Choimisiúin Eorpaigh i gcoinne na Gearmáine. Bhain an gearán le srianta pleanála ar bhunaíochtaí miondíola in dhá stát chónaidhme de chuid na Gearmáine (Nordrhein-Westfalen agus Baden-Württemberg), a bhfuil feidhm acu maidir le háitribh mhóra mhiondíola (níos mó ná 800 méadar cearnach). [1]
2. D'áitigh IKEA go mbaineann na dlíthe an bonn den cheart chun saorbhunaíochta [2] agus den Treoir AE um Sheirbhísí [3]. Chuir an Coimisiún tús le nós imeachta um shárú [4] sa ghearán, agus sheol sé 'litir fógra fhoirmiúil' chuig an nGearmáin an 25 Meitheamh 2009. D'fhreagair an Ghearmáin dhá mhí ina dhiaidh sin.
3. In 2014, chuir Decathlon an Ghearmáin gearán faoi bhráid an Choimisiúin maidir leis an ábhar céanna. Chinn an Coimisiún déileáil le gearáin IKEA agus Decathlon go comhpháirteach. An 18 Meitheamh 2015, sheol sé litir bhreise fógra fhoirmiúil chuig údaráis na Gearmáine. D'fhreagair an Ghearmáin i mí Lúnasa 2015.
4. Ó shin i leith, bhí IKEA agus Decathlon i dteagmháil leis an gCoimisiún maidir leis an nós imeachta um shárú, lena n-áirítear trí chruinnithe le baill foirne ábhartha an Choimisiúin agus trí chomhfhreagras.
5. In 2018, d'eisigh Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE) breithiúnas i gcás a bhaineann le srianta ar spás miondíola (cás Viosa). [5]
6. I mí na Nollag 2020, dhréachtaigh Comhdháil Airí Pleanála Spásúla na Gearmáine treoirlínte do na stáit chónaidhme, ag soiléiriú maoluithe ar na rialacha lena gcuirtear srian le saoirse bhunaíochta miondíoltóirí.
7. Idir mí Dheireadh Fómhair 2020 agus mí Lúnasa 2021, mhalartaigh na gearánaigh agus an Coimisiún litreacha, agus bhí cruinniú acu i mí Eanáir 2021. Sna litreacha uathu, chuir Decathlon agus IKEA a míshástacht in iúl maidir leis an gcaoi ar dhéileáil an Coimisiún leis an nós imeachta um shárú agus gur cosúil go raibh sé '*blocáilte go polaitiúil*'. Mhínigh an Coimisiún go raibh sé ag lorg réiteach sásúil, agus go raibh sé beartaithe aige tús a chur an athuair leis an bplé le húdaráis na Gearmáine tar éis Uachtaránacht na Gearmáine ar Chomhairle an Aontais Eorpaigh a thabhairt chun críche (Nollaig 2020).
8. I mí Lúnasa 2021, chuir an Coimisiún in iúl do na gearánaigh gur luaigh rialtas cónaidhme na Gearmáine, i dteannta na dtreoirlínte a luaitear thuas, go raibh breithniú á dhéanamh aige ar an dlí cónaidhme maidir le pleanáil spásúlachta a mhodhnú, d'fhoillíodh forálacha níos sainráite a leagan amach maidir leis an uair a fhéadfaidh údaráis stáit díolúintí a dheonú ó shrianta pleanála le haghaidh spás miondíola. Chuir sé in iúl go bhféadfaí an leasú seo a ghlacadh in 2022.

9. An 17 Nollaig 2021, chuaigh IKEA agus Decathlon i muinín an Ombudsman Eorpaigh.

An fiosrúchán

10. Chuir an tOmbudsman tús le fiosrúchán ar imní na ngearánach gur theip ar an gCoimisiún déileáil go cuí le himeachtaí um shárú i gcoinne na Gearmáine tar éis dhá ghearán faoi dhlíthe pleanála agus spás miondíola (2008/4946 agus 2015/4207).

11. **D'fhéach** an fiosrúchán ar na nithe seo a leanas: (i) an t-am a thógann an Coimisiún chun déileáil leis an nós imeachta um shárú; (II) na cúiseanna a bheidh tugtha ag an gCoimisiún leis an moill.

12. An 22 Márta 2022, bhuail foireann fiosrúcháin an Ombudsman leis an gCoimisiún agus rinne sí iniúchadh ar chomhaid an Choimisiúin. Rinne na gearánaigh trácht ar thuarascáil an Ombudsman ar an gcruinniú leis an gCoimisiún agus ar an gcigireacht [6]. An 15 Iúil 2022, chuir an tOmbudsman a réamhchinntí chuig an gCoimisiún [7]. Cuireadh freagra an Choimisiúin an 14 Deireadh Fómhair 2022 ar aghaidh chuig na gearánaigh. Chuir siad a mbarúlacha isteach an 16 Samhain 2022.

Moill agus an t-údar atá léi

Argóintí tosaigh a chuirtear faoi bhráid an Ombudsman

13. D'áitigh na gearánaigh go raibh méid díréireach ama glactha ag an nós imeachta (níos mó ná 13 bliana go dtí seo), agus go raibh easpa inchreidteachta ag na cúiseanna a thug an Coimisiún leis an moill agus go raibh athrú tagtha orthu thar na blianta. Tuigtear do na gearánaigh gur chuir cúinsí polaitiúla agus tionchar náisiúnta cosc ar an nós imeachta um shárú a thabhairt i gcrích.

14. Le linn an chruinnithe le foireann fiosrúcháin an Ombudsman, d'áitigh an Coimisiún go bhfuil na cásanna casta, lena mbaineann coimhlint idir an ceart chun saoirse bunaíochta san Aontas agus ábhair imní a bhaineann le pleanáil bhaile agus contae, lena n-áirítear cosaint an chomhshaoil agus an tomhaltóra. Tharraing sé aird freisin ar chastachtaí an chórais chónaidhme sa Ghearmáin mar chóras a raibh ról aige sa mhoill.

15. D'aithin an Coimisiún go bhfuil an cás ar cheann de na nósanna imeachta um shárú is faide go dtí seo, a tionscnaíodh in 2008. In 2017, cuireadh an nós imeachta ar fionraí ar feitheamh an bhreithiúnais chríochnaithigh i gcás Visser. Tar éis don bhreithiúnas a bheith eisithe in 2018, d'athsheol an Coimisiún na cásanna.

16. **Dúirt an Coimisiún**, áfach, gur chuir toghcháin na Gearmáine in 2017 agus an t-athrú ar

chúraimí na n-airí leis an moill freisin. Dúirt sé freisin go bhfuil anailís leanúnach déanta aige ar athruithe gaolmhara, amhail na treoirlínte a d'eisigh Comhdháil Airí Pleanála Spásúla na Gearmáine.

17. Ina theannta sin, shonraigh an Coimisiún bearta eile a rinne sé, fad a bhí an nós imeachta um shárú ar siúl, d'fhonn a áirithiú go gcomhlíonann na Ballstáit an ceart chun saoirse bunaíochta. In 2018, d'fhoilsigh an Coimisiún teachtaireacht maidir leis an earnáil mhiondíola [8] , inar sainaithníodh dea-chleachtais chun athchóirithe na mBallstát san earnáil a threorú, chomh maith le treoir phraiticiúil [9] d'údaráis náisiúnta nó réigiúnacha maidir le hathchóiriú na hearnála miondíola. D'eagraigh an Coimisiún ceardlanna agus tionscnaimh eile freisin, páirtithe leasmhara san áireamh.

18. D'áitigh an Coimisiún gur roghnaigh sé go comhfhiosach aghaidh a thabhairt ar an ábhar trí idirphlé leis na húdaráis sa Ghearmáin, seachas dul chun cinn a dhéanamh trí chéimeanna foirmiúla nós imeachta um shárú. Dúirt sí go bhfuil “ *dul chun cinn déanta sna cásanna sin ina phróiseas mall* ”.

19. D'eagraigh an Coimisiún líon suntasach cruinnithe déthaobhacha agus cruinnithe de chineálacha eile le húdaráis ábhartha sa Ghearmáin. Áiríodh leis sin cruinniú i mí Eanáir 2019 ina raibh na gearánaigh, údaráis chónaidhme agus údaráis stáit sa Ghearmáin agus sa Choimisiún (le hionadaithe ón tSeirbhís Dlí agus ó Ard-Stiúrthóireacht na Trádála).

20. Dúirt an Coimisiún nach bhfuil sé ag súil leis an nós imeachta um shárú a dhúnadh go luath, ós rud é go bhfuil a idirphlé leis na húdaráis sa Ghearmáin fós ar siúl agus go bhfuil roinnt céimeanna eile le glacadh ag údaráis na Gearmáine.

21. Luaigh an Coimisiún go bhféadfadh sé a bheith ina rogha an cás seo a dhúnadh ar ‘fhorais deiseanna’. Dúirt sí gur féidir léi cinneadh den sórt sin a dhéanamh fiú má chinneann sé gur léir nach bhfuil an dlí/cleachtas náisiúnta ag luí le dlí an Aontais. I gcásanna den sórt sin, sonraítear i litir chlabhsúir an Choimisiúin an staid dhlíthiúil agus an fáth nach bhfuil sé ag luí le dlí an Aontais, chomh maith leis na cúinsí sonracha i mBallstát atá in ann an cás a dhúnadh. Is féidir le gearánaigh an litir sin a úsáid mar chuid d'agóid dhlíthiúil ar an leibhéal náisiúnta. Má chinneann gearánach cás a dúnadh ar fhorais deise a thabhairt os comhair cúirte náisiúnta, féadfaidh an chúirt náisiúnta cinneadh a dhéanamh réamhrialú a iarraidh ar Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CBAE), nós imeachta ina ndéanann an Coimisiún idirghabháil rialta.

22. Ina mbarúlacha ar an tuarascáil chigireachta [10] , d'áitigh na gearánaigh , d'ainneoin thuairimí an Choimisiúin faoi chastachtaí an cháis, gur theip ar an gCoimisiún na rialacha is infheidhme a urramú, go háirithe Airteagal 258 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE) [11] . Má mheasann an Coimisiún gur mhainnigh Ballstát oibleagáid faoi na Conarthaí a chomhlíonadh, ba cheart dó ‘tuairim réasúnaithe’ a eisiúint ar an ábhar sin. Tá dhá litir fógra fhoirmiúil seolta ag an gCoimisiún, ina gcuirtear in iúl go measann sé gurb amhlaidh atá, agus níl aon léiriú ann gur athraigh sé a thuairimí. Níor neartaigh an breithiúnas i gcás *Visser* ach measúnú dlí an Choimisiúin .

23. I dtuairim na ngearánach, seachas an cruinniú i mí Eanáir 2019, ba é an cuspóir a bhí leis na céimeanna a ghlac an Coimisiún sa chás seo moill a chur ar an nós imeachta.

24. Chuir na gearánaigh in iúl go raibh imní orthu faoin tuairim a thug an Coimisiún go bhféadfadh sé a gcás a dhúnadh ar 'fhorais deiseanna'. Cé gur thagair an Coimisiún don fhéidearthacht dúshlán dlíthiúil a thabhairt ar an leibhéal náisiúnta, is eol don Choimisiún go bhfuil sé sin déanta acu cheana féin. Rinne na gearánaigh a gcuid gearán maidir le sárú tar éis do Chúirt Chónaidhme Riaracháin na Gearmáine a chinneadh go bhfuil údar cuí leis na srianta i ndlí pleanála na Gearmáine (comhréireach). Dá ndúnfaí an nós imeachta um shárú ar fhorais deise, d'áitigh na gearánaigh nach ndéanadh cúirt riaracháin na Gearmáine an t-ábhar a fhiosrú agus nach gcuirfeadh sí a gcás ar aghaidh chuig CBAE.

25. Dúirt na gearánaigh freisin, cé gur choinnigh oifigigh deisce an Choimisiúin a dhéileáil lena gcás cumarsáid mhaith leo, nár tugadh cúiseanna dóibh leis an moill leanúnach, ós rud é go raibh an breithiúnas i gcás Visser. Le linn na tréimhse sin, níor tháinig aon athrú ar na forálacha dlíthiúla ábhartha sa Ghearmáin.

Réamh-mheasúnú an Ombudsman

26. Tá trí bliana déag caite ó chuir an Coimisiún tús leis an nós imeachta um shárú, ach ní raibh sé in ann a léiriú cén uair a thiocfadh deireadh leis an nós imeachta. **Ghlac an tOmbudsman an réamhthuairim nach bhfuil moill shuntasach den sórt sin réasúnach.** Ba chosúil go raibh na hargóintí éagsúla a chuir an Coimisiún chun cinn chun an mhoill a mhíniú, i bpáirt, carnach agus an toradh a bhí ar mhainneachtain an Choimisiúin féin cinneadh a dhéanamh maidir le dul ar aghaidh leis an ábhar nó gan dul ar aghaidh leis. Le tuairim oibiachtúil ar bith, is tréimhse ama díréireach fada é trí bliana déag chun déileáil le céimeanna riaracháin nós imeachta um shárú. Ní raibh impleachtaí diúltacha doshéanta ag an moill ar na gearánaigh.

27. Sa chomhthéacs sin, **chinn an tOmbudsman go bhfuil sé de dhualgas ar an gCoimisiún cinneadh a dhéanamh maidir leis an gcéad chéim eile sa nós imeachta um shárú seo agus d'iarr sé ar an gCoimisiún é sin a dhéanamh gan aon mhoill eile nach bhfuil bonn cirt léi .**

Freagra an Choimisiúin ar réamh-mheasúnú an Ombudsman agus barúlacha na ngearánach ar an bhfreagra sin

28. Thagair an Coimisiún do na gníomhaíochtaí is déanaí a rinne sé maidir le cásanna sáraithe na ngearánach. Tar éis an chruinnithe le foireann fiosrúcháin an Ombudsman i mí an Mhárta 2022, bhuail an Coimisiún le húdaráis na Gearmáine ar líne i mí Aibreáin 2022. I mí na Bealtaine 2022, chuir an Coimisiún liosta ceisteanna mionsonraithe chuig rialtas na Gearmáine maidir leis na treoirlínte le haghaidh nósanna imeachta maolaithe a d'eisigh Comhdháil na nAirí Pleanála Spásúla sa Ghearmáin i mí na Nollag 2020. I mí Lúnasa 2022, thug rialtas na

Gearmáine freagra. Idir an dá linn, i mí Iúil 2022, phléigh an Coimisiún na cásanna le rialtas na Gearmáine. I mí Mheán Fómhair agus i mí Dheireadh Fómhair 2022, bhí tuilleadh malartuithe ag an gCoimisiún le húdaráis na Gearmáine. Bhí tuilleadh teagmhála ag an gCoimisiún leis na gearánaigh freisin agus sceidealaigh sé cruinniú leo i mí Dheireadh Fómhair 2022.

29. Ba é cuspóir na gcruinnithe agus na malartuithe sin uile faisnéis a bhailiú d'fhonn cinneadh a dhéanamh maidir leis an nós imeachta um shárú faoi thús 2023.

30. Is é tuairim an Choimisiúin go bhfuil cúiseanna éagsúla leis an moill.

31. Go háirithe, tá na cásanna casta ó thaobh dlí de agus íogair ó thaobh na polaitíochta de mar gheall ar dhá leas coinbhleachta: leas eacnamaíoch na saoirse bunaíochta san earnáil mhiondíola, agus cuspóirí leas an phobail amhail cosaint an chomhshaoil, cosaint tomhaltóirí agus comhtháthú sóisialta agus críochach. Tá na cásanna nasctha le díospóireachtaí polaitiúla leanúnacha faoi athghiniúint uirbeach, úsáid talún, beartas iompair agus gníomhú ar son na haeráide agus forbairt inbhuanaithe. Sa Ghearmáin (mar atá i mBallstáit chónaidhme eile de chuid an Aontais), is iad na stáit chónaidhme atá freagrach as an gcreat rialála don earnáil mhiondíola, agus tá neamhspleáchas áirithe ag bardais maidir leis an gcreat sin a chur i bhfeidhm.

32. Chuir an Coimisiún in iúl go láidir go bhfuil sé i gcónaí ag cloí le saincheist na bunaíochta miondíola i mBallstáit éagsúla. Tá an staid ar fud an Aontais an-chasta, ina gcuimsítear rialacha agus rialacháin éagsúla ar an leibhéal náisiúnta, réigiúnach agus, uaireanta, ar an leibhéal áitiúil.

33. D'athdhearbhaigh an Coimisiún go raibh cuid den mhoill ar an ngá fanacht le torthaí na n-imeachtaí cúirte [12], agus ar chur chun feidhme na Treorach um Sheirbhísí (a bhí le cur chun feidhme go hiomlán faoi 2010).

34. Chuir an Coimisiún in iúl freisin, cé gur chuir an Ghearmáin, roimh rialú Visser, i gcoinne thuairim an Choimisiúin, ó bhí an rialú ann, go bhfuil rialtas na Gearmáine tar éis dul i ngleic leis na hábhair inní a chuir an Coimisiún in iúl. Bhí an plé sin casta agus fadálach.

35. D'áitigh sí, cé go raibh an creat dlíthiúil á mhodhnú cé go raibh an plé sin ar siúl go neamhréalaíoch, go dtugann neartú na hionstraime atá ann cheana maidir le nósanna imeachta maolaithe faoi dhlí na Gearmáine tairiscint sa chleachtas” *go bhféadfaí comhlíonadh níos fearr a áirithiú i ndlí an Aontais*” de chreat bunaíochta miondíola na Gearmáine. Tá an Coimisiún tiomanta go hiomlán oibriú go gníomhach le húdaráis na Gearmáine chun córas inmharthana a fhorbairt le haghaidh bunaíochta miondíola ar mhaithe le hoibreoirí eacnamaíocha ar nós na ngearánach.

36. Easaontaíonn an Coimisiún le hargóint na ngearánach nár urramaigh sé Airteagal 258 CFAE ar an bhforas go raibh sé d'oibleagáid air tuairim réasúnaithe a thabhairt. D'aithin CBAE i gcónaí go bhfuil cumhacht lánroghnach ag an gCoimisiún chun cinneadh a dhéanamh cibé acu an dtosódh sé nó nach dtosófar, agus cathain a thosódh sé nós imeachta um shárú, nó cás a

tharchur chuig CBAE. Is féidir leis an gCoimisiún cás a dhúnadh ar 'fhorais deiseanna' cé gur léir nach bhfuil dlí nó cleachtas náisiúnta ag luí go dlíthiúil le dlí an Aontais. Níl sé d'oibleagáid ar an gCoimisiún tuairim réasúnaithe a thabhairt fiú má mheasann sé gur theip ar Bhallstát oibleagáid faoi na Conarthaí a chomhlíonadh.

37. Chuir na gearánaigh fáilte roimh ghníomhaíochtaí an Choimisiúin a rinneadh tar éis a chruinnithe le foireann fiosrúcháin an Ombudsman i mí an Mhárta 2022. Mar sin féin, níor tháinig an Coimisiún ar ais i dteagmháil leis na gearánaigh go dtí mí Mheán Fómhair 2022.

38. Aontaíonn na gearánaigh leis an gCoimisiún go bhfuil na cásanna casta ó thaobh an dlí de. D'áitigh siad, áfach, go gcomhlíonann dlíthe na Gearmáine an ceart chun saoirse bunaíochta nó nach gcomhlíonann. Ós rud é gur sheol an Coimisiún dhá litir fógra fhoirmiúil, bhí tuairim an Choimisiúin soiléir fiú sular thacaigh an dá bhreithiúnas CBAE lena seasamh dlíthiúil. D'admhaigh na gearánaigh go bhfuil lánrogha ag an gCoimisiún déileáil le cásanna sáraithe. Má mheasann sé, áfach, go bhfuil sárú soiléir ar na saoirsí bunúsacha, ní mór dó measúnú a dhéanamh ar an sárú ar an dlí ina chinneadh lánroghnach, rud nach bhfuil déanta aige sa chás seo.

39. Dúirt na gearánaigh go ndeachaigh siad i muinín chúirteanna na Gearmáine cheana féin i ndáil lena gcásanna ach chinn an Chúirt Chónaidhme Riaracháin gan an cás a tharchur chuig CBAE. Mar sin, dá gcuirfeadh an Coimisiún deireadh lena chás ar bhonn deis, ós rud é gurbh fhearr a dhéanadh na cúirteanna náisiúnta an t-ábhar a leigheas, ghlacfaí leis go bunúsach go mbainfí an bonn den cheart chun saoirse bhunaíochta. Bhainfeadh sé sin an bonn d'inchreidteacht an Choimisiúin' mar 'chaomhnóir na gConarthaí'.

40. Tá imní ar na gearánaigh faoi thuairimí an Choimisiúin go bhféadfadh úsáid mhéadaithe nósanna imeachta maolaithe comhlíonadh dhlí an Aontais a chinntiú. Ina gcuid gearán leis an gCoimisiún, mhínigh na gearánaigh go bhfuil ceanglais na nósanna imeachta maolaithe doiléir agus go bhfuil lánrogha iomlán ag an údarás atá i gceannas ar an maolú a dheonú. Ní athróidh aon mhodhnú ar an gclásal maolaithe an cás faoi dhlí na Gearmáine maidir le planáil spásúil mura bhfuil ceart ag na hiarratasóirí maolú a fháil ar na rialacháin sin nach gcomhlíonann dlí an Aontais. Dá bhrí sin, is deacair a fheiceáil conas is féidir leis an nós imeachta maolaithe comhlíonadh iarbhrí a áirithiú.

Measúnú deiridh an Ombudsman

41. Thug an Coimisiún le fios go ndéanfaidh sé cinneadh maidir le cásanna sáraithe na ngearánach faoi **thús 2023**. Má dhéanann sé amhlaidh, beidh sé beagnach 14 bliana ó cuireadh an chéad ghearán isteach. Cé gur cinnte nach raibh an Coimisiún neamhghníomhach ar an gcomhad le linn na tréimhse sin, coinníonn an tOmbudsman lena réamhchinneadh nach bhfuil an mhoill sin réasúnta ag féachaint don ábhar atá i gceist. Ina chuid gníomhaíochtaí go léir, ní mór don Choimisiún prionsabail an dea-riaracháin a chomhlíonadh, lena n-áirítear an ceanglas nach mór cinntí a dhéanamh laistigh de thréimhse ama réasúnta.

42. Measann an tOmbudsman gurb é an Coimisiún, den chuid is mó, is cúis leis na cúiseanna a thug an Coimisiún leis an moill. D'áitigh an Coimisiún gur mar gheall ar an staid chasta dhlíthiúil agus ar an bpolaitíocht náisiúnta is cúis leis an am a bhí de dhíth air chun déileáil leis an nós imeachta um shárú sin. Is léir nach bhfuil saintréithe dlíthiúla stáit chónaidhme an Aontais nua don Choimisiún agus, thar thréimhse 13 bliana, d'fhéadfadh athrú a theacht ar an tírdhreach polaitiúil náisiúnta roinnt uaireanta. Ba cheart an méid sin a chur san áireamh i straitéis an Choimisiúin maidir le déileáil le nós imeachta um shárú. Ina theannta sin, tá saineolas suntasach dlí ag foireann an Choimisiúin a dhéileálann le gearáin maidir le sárú agus ba cheart dóibh a bheith in ann déileáil leis na hábhair chasta dlí laistigh de thréimhse ama réasúnta.

43. É sin ráite, aithníonn an tOmbudsman go ndearna an Coimisiún roinnt gníomhartha le linn na tréimhse a bhí sé ag déileáil leis an nós imeachta seo. Áiríodh leis sin na gníomhaíochtaí a bhí dírithe ar a áirithiú go n-urramaíonn Ballstáit eile an ceart chun saoirse bunaíochta (lena n-áirítear an chumarsáid, na treoirlínte agus na ceardlanna) agus an t-idirphlé díreach le húdaráis na Gearmáine, ar léir go bhfuil dlús curtha leis le linn fhiosrúchán an Ombudsman. Measann an tOmbudsman freisin go raibh údar cuí leis an gCoimisiún agus cinneadh á dhéanamh aige fanacht le toradh an dá chás cúirte thuasluaite, [13] cé gur cosúil go bhfuil an nós imeachta maidir le sárú a chur ar fionraí aon bhliain amháin agus é ag feitheamh le toradh chás Visser [14] fada.

44. Luaigh an Coimisiún go raibh an mhoill mar thoradh ar a rogha dul i mbun idirphlé leis na húdaráis sa Ghearmáin, seachas céimeanna foirmiúla a ghlacadh sa nós imeachta um shárú. Cé go bhfuil gealltanús tugtha ag an gCoimisiún leas a bhaint as idirphlé, i gcás inar féidir, chun a chur ina luí ar na Ballstáit a reachtaíocht náisiúnta a thabhairt i gcomhréir le dlí an Aontais, tá sé mar chuspóir aige freisin déileáil go tráthúil le gearáin agus nósanna imeachta maidir le sárúithe. [15] Cinnte, ní féidir an t-idirphlé sin a úsáid mar údar le moill mhíreáasúnta a chur ar chéimeanna riaracháin nós imeachta um shárú.

45. Is é conclúid an Ombudsman nach raibh an Coimisiún in ann údar a thabhairt leis na trí bliana déag a ghlac sé chun déileáil le céimeanna riaracháin na n-imeachtaí um shárú. **Is drochriarachán é seo**. Ós rud é go ndúirt an Coimisiún go ndéanfaidh sé cinneadh go luath in 2023, chinn an tOmbudsman nach mbeadh aon chuspóir aige moladh a dhéanamh.

Conclúid

Bunaithe ar an bhfiosrúchán, dúnann an tOmbudsman an cás seo leis an gcinneadh seo a leanas:

Ní raibh an Coimisiún in ann údar a thabhairt leis na trí bliana déag a ghlac sé chun déileáil le céimeanna riaracháin na n-imeachtaí um shárú. Is drochriarachán é seo.

I bhfianaise thiomantas an Choimisiúin cinneadh a dhéanamh go luath in 2023, iarrann an tOmbudsman air tuarascáil a thabhairt faoi dheireadh mhí an Mhárta 2023.

Cuirfear an cinneadh sin in iúl do na gearánaigh agus don Choimisiún.

Emily O'Reilly Ombudsman Eorpach

Strasbourg, 16/12/2022

[1] Tá toirmeasc ar bhunaíochtaí den sórt sin más rud é, maidir le tionscadal miondíola: meastar go nginfidh sí níos mó ná 30 % dá láimhdeachas le custaiméirí atá ina gcónaí lasmuigh den chathair agus dá ceantar máguaird ('prionsabal na coinbhleachta'); go meastar go mbainfidh sé 10 % nó níos mó de láimhdeachas miondíoltóirí atá ann cheana ('prionsabal an neamh-lagaithe'), agus (c) go bhfuil a spás díolacháin tiomnaithe i gcéatadán áirithe don 'asortáil sa lár cathrach' amhail lampaí, cairpéid, earraí cistine etc. ('prionsabal an chomhtháthaithe'). Baineann coinníoll (c) leis an gcuspóir beartais lár na cathrach a chosaint, agus baineann na coinníollacha (a) agus (b) le hábhair imní eacnamaíocha.

[2] Tá an ceart chun saoirse bhunaíochta leagtha amach in Airteagal 49 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh.

[3] Treoir 2006/123/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 12 Nollaig 2006 maidir le seirbhísí sa mhargadh inmheánach:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32006L0123> [Nasc]

[4] Tuilleadh eolais faoi ghearáin agus nósanna imeachta an Aontais maidir le sárú:

https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/applying-eu-law/infringement-procedure_en

[5] Bhain an rialú le pleananna críosaithe bardasacha a thug le tuiscint go gcuirfí cosc ar thrádáil mhiondíola earraí nach earraí toirtiúla iad (amhail bróga agus éadaí) i limistéar geografach atá suite lasmuigh de lár na cathrach. Ba é cuspóir an toirmisc inmhathanacht lár chathair an bhardais a choinneáil agus gan áitreabh folamh a bheith sa chathair, ar mhaithe le dea-phleanáil bhaile agus contae. Dheimhnigh CBAE an méid seo a leanas: is seirbhís é an miondíol agus tagann sé faoi raon feidhme na Treorach um Sheirbhísí; tá feidhm ag an Treoir um Sheirbhísí maidir le bunaíochtaí miondíola beag beann ar an gcaoi a ndéanann na Ballstáit í a rialáil (amhail trí rialacha pleanála); is srian críochach de réir bhrí na Treorach um Sheirbhísí (Airt. 15(2)a) é an toirmeasc ar earraí neamhluaineacha a dhíol lasmuigh de lár na cathrach; D'fhéadfadh cosaint lár na cathrach a bheith ina chúis sháraitheach a bhaineann le leas an phobail ar choinníoll go gcomhlíontar coinníoll an neamh-idirdhealaithe, an riachtanais agus na comhréireachta.

C-31/16 *Visser v Raad van de gemeente Appingedam*

<https://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=175926&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&docid=175926> [Nasc]

[6] Is féidir teacht ar an tuarascáil chigireachta ag

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/inspection-report/en/158614>.

[7] Is féidir réamhthorthaí an Ombudsman a fháil ag:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/correspondence/en/158615> [Nasc]

[8] *Earnáil mhiondíola Eorpach atá oiriúnach don 21d hAois*

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX%3A52018DC0219> [Nasc]

[9] *Treoir phraiticiúil chun athbheochan agus nuachóiriú na hearnála miondíola beaga a chothú*

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d606c517-4445-11e8-a9f4-01aa75ed71a1/language-en> [Nasc]

[10] Tuarascáil ar an gcruinniú idir an Coimisiún agus foireann fiosrúcháin an Ombudsman, agus iniúchadh ar dhoiciméid an Choimisiúin.

[11] Is é Airteagal 258 CFAE an bunús dlí le haghaidh imeachtaí um shárú.

[12] Chomh maith le cás Visser, luaigh sé Cás C-400-08 *an Coimisiún v an Spáinn* :

<https://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=en&num=C-400/08> .

[13] Tá an tOmbudsman den tuairim roimhe seo go bhfuil sé réasúnach don Choimisiún fanacht ar thoradh cáis chúirte ghaolmhair sula nglacfaidh sé na chéad chéimeanna eile i nós imeachta um shárú: Cinneadh i gcásanna 1234/2016/EIS, 1241/2016/EIS, 1717/2016/EIS agus 1841/2016/EIS <https://www.ombudsman.europa.eu/en/decision/en/80471> [Nasc].

[14] Léiríonn doiciméid a ndearnadh iniúchadh orthu, tar éis an bhreithiúnais i gcás Visser in 2018, go raibh an Coimisiún gníomhach arís. Áiríodh leis sin cruinnithe inmheánacha a thionól agus malartú le húdaráis na Gearmáine in 2020 agus 2021.

[15] Sa Teachtaireacht ón gCoimisiún dar teideal ‘Dlí an Aontais Eorpaigh: Torthaí níos fearr trí chur i bhfeidhm níos fearr’:

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2017.018.01.0010.01.ENG&toc=OJ%3AC%](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJ.C_.2017.018.01.0010.01.ENG&toc=OJ%3AC%3A) [Nasc]